

RINGMAJANDUSE
VÕIMEKUSE TÕSTMINE

KOHALIKU OMAVALITSUSE RINGMAJANDUSE TEEKAART RUHNU VALD

Seisuga 31.08.2023

Koostatud projekti tegevuse „Ringmajanduse võimekuse tõstmine kohalikes omavalitsustes” raames.

KESKKONNAAGENTUUR

TAL
TECH

KLIIMAMINISTEERIUM

Iceland
Liechtenstein
Norway grants

Kohaliku omavalitsuse ringmajanduse teekaart

VALD/LINN	RUHNU VALD
TEEKAARDI KOOSTAJA	Andre Nõu
TOIMETAJAD	Tarmo Tuisk, Ulrika Hurt
KOOSTAMISE PERIOOD	3. mai – 31. aug 2023

Käesolev teekaart on koostatud eesmärgiga näidata omavalitsuse ringmajanduslike tegevuste prioriteete, eelistusi, kitsaskohti, lahendusi, konkreetseid tegevusi ning potentsiaalset koostööd erinevate sidusgruppide või teiste omavalitsustega.

Teekaardis on kaetud järgmised keskkonnaga seotud teemavaldkonnad:

- keskkonnahoidlike riigihangete kasutamine KOV-is ja allasutustes;
- ringmajanduslane teavitustegevus;
- jäätmemajanduse edendamine;
- keskkonnajuhtimissüsteemide rakendamine;
- keskkonnajalajälje hindamine KOV-is ja allasutustes.

Teekaardis on kaetud järgmised äri- ja koostöömudelitega seotud teemad:

- kohalike ressursside kestliku kasutamise soodustamine;
- ringmajanduslike ärimudelite rakendamine/soodustamine;
- koostöövõimalused ringmajanduses erinevate sektorite ja KOV vahel;
- ringmajandust edendavate projektide soodustamine KOV territooriumil;
- uuenduslike ringmajanduslike initsiatiivide algatamine.

SISUKORD

I EESMÄRGID JA PRIORITEEDID	4
II RINGMAJANDUSE PARIMAD PRAKTIKAD	6
III TEGEVUSKAVA	8
IV KOOSTÖÖ	9
LISA 1. ETTEPANEKUD RIIGILE RINGMAJANDUSE SOODUSTAMISEKS.....	10
LISA 2. ARENGU INDIKAATORID.....	11

I EESMÄRGID JA PRIORITEEDID

OMAVALITSUSE KITSASKOHAD, MIDA VÕIKS LAHENDADA RINGMAJANDUSE ABIL

Konkreetseid probleeme, mida lahendada ringmajanduse abil, on raske välja tuua, kuna Ruhnu on väike saarvald.

Muud keskkonnaga seotud probleemid, ressursid ja väljakutsed, mille lahendamine on oluline:

- Big bagidesse kokku kogutud segaolme- ja pakendijäätmeid hoiustatakse hetkele kuni laevatranspordini välitingimustes.
- Segaolmejäätmete osakaal kogu jäätmemahust võiks olla väiksem. See on ilmselt tingitud sellest, et suvisel turismiperioodil ei ole sorteerimine nii hoolikas. Liigiti sorteerimine kohalike elanike hulgas edeneb hästi. Kõikide jäätmeliikide saarelt äravedu nõuab mitme etapilist organiseerimist. Jäätmed saadetakse ära laev Amaliega Pärnu sadamasse, sealt edasi Paikre prügilasse. Jäätmete äraveo riigipoolse rahastamise osas on ebakindlus.
- Vana prügimäe eemaldamine saarelt.
- Taastuenergia tootmise asukohad on üldplaneeringuga ette nähtud. Kombineeritud taastuenergia tootmise ja tarbimise süsteemi on arendanud ja välja ehitanud Enefit Green Solution. Seadmete korrashoidu ja hooldamist on aastaringsest keeruline tagada, kuna laevaühendus on katkendlik ning puudub talvisel perioodil sootuks.
- Väärtuslikuks ressursiks on sanglepp ja mineraalvee kaev. Need ressursid ootavad efektiivset kasutust.

KESKKONNATEEMAD, MIS VAJAVAD LÄHIAASTATEL ENIM EDENDAMIST

- keskkonnahoidlike riigihangete kasutamine KOV-is ja allasutustes
 - kui on juhised ja kohustus hangetele selliseid tingimusi määrata, siis tuleb seda teha
- ringmajandusalane teavitustegevus
 - võib teha elanikele täiendavaid külakoosolekuid ja kodulehele rohkem infot lisada
- jäätmemajanduse edendamine
 - pidev protsess, kuna Ruhnu vald korraldab ja viib ka ise ellu jäätmemajandust

ÄRIMUDELITE ARENDUSE JA KOOSTÖÖ TEEMAD, MIS VAJAVAD LÄHIAASTATEL ENIM EDENDAMIST

- kohalike ressursside kestliku kasutamise soodustamine
 - omavalitsuses kasutatakse kohalikku kruusakarjääri kruusa teede remondiks, kohalikku puitu majade kütmiseks; alakasutust on leidnud kohalik puit ehitusmaterjali toorainena
 - võimalik on kasutada palju rohkem kohalikku puitu ja väärindada seda aga see ei pruugi ärimudelina olla õigustatud, kuna saar on väike ja tarbijaid on vähe
- ringmajanduslike ärimudelite rakendamine/soodustamine
 - täpsemad tegevused vajavad kaardistamist
- koostöövõimalused ringmajanduses erinevate sektorite ja KOV-i vahel
 - omavalitsus on väike saarvald
 - erasektori aktiivsus selles valdkonnas saarel on väike ja koostöökohti hetkel ei nähta
- ringmajandust edendavate projektide soodustamine KOV territooriumil
 - avalike ürituste korraldamise puhul jäätmete liigiti sorteerimine jne tegevused

II RINGMAJANDUSE PARIMAD PRAKTIKAD

PARIMAD RINGMAJANDUSE PRAKTIKAD, MIDA OMAVALITSUS RAKENDAB

- Vallas saab jäätmejaama viia esemeid, mida seejärel suunatakse uuesti ringlusesse.

KESKKONNAGA SEOTUD PARIMAD PRAKTIKAD, MIS PAKUVAD HUVI

RAKENDAMISEL TEGEVUSED:

- jäätmejaama korda tegemine
- jäätmete jaoks varjualuse rajamine

PRIORITEETSED TEGEVUSED-PRAKTIKAD:

Keskkonnahoidlike riigihangete kasutamine KOV-is ja allasutustes

- keskkonnasõbralike (riigi)hangete kompetentsikeskus
- avalike hoonete ja tee-ehituse rohehanked

Jäätmemajanduse edendamine

- ehitus- ja lammutusjäätmete müügiplatvorm - oleme kasutanud FB Marketplace
- jäätmejaama või -keskuse laiendamine ringmajanduse otstarbel - juba tegeletakse

Keskkonnajalajälje hindamine KOV-is ja allasutustes

VÄHEM PRIORITEETSED TEGEVUSED-PRAKTIKAD:

Jäätmemajanduse edendamine

Ringmajandusalane teavitustegevus

ÄRI- JA KOOSTÖÖMUDELITEGA SEOTUD PARIMAD PRAKTIKAD, MIS PAKUVAD HUVI

PRIORITEETSED TEGEVUSED-PRAKTIKAD:

Kohalike ressursside kestliku kasutamise soodustamine

- tööstussümbioos
- bioenergia ressursside ja kasutuspotentsiaali kaardistamine
- tegevuskava kohalike ressursside kestliku kasutamise soodustamiseks
- puidu väärimine

Märkusena on oluline, et Ruhnu ei kuulu Saaremaa koostööpiirkonda. Ruhnu prügi viiakse Pärnusse.

VÄHEM PRIORITEETSED TEGEVUSED-PRAKTIKAD:

Ringmajanduslike ärimudelite rakendamine/soodustamine

Koostöövõimalused ringmajanduses erinevate sektorite ja KOV vahel

Ringmajandust edendavate projektide soodustamine KOV territooriumil

Uuenduslike ringmajanduslike initsiatiivide algatamine

III TEGEVUSKAVA

Keskkonnaga seotud teemadel:

- keskkonnahoidlike riigihangete kasutamine KOV-is ja allasutustes
- ringmajandusalane teavitustegevus
- jäätmemajanduse edendamine
- keskkonnajuhtimissüsteemide rakendamine
- keskkonnajalajälje hindamine KOV-is ja allasutustes

TEGEVUS	ELLUVIIMISE AEG
Teabeüritused elanikkonnale prügi sorteerimise teemal	Pidevalt
Jäätmejaama katusealuse ehitamine ja korrastamine	2024-2025

IV KOOSTÖÖ

RINGMAJANDUSE ALANE MAAKONDLIK KOOSTÖÖ

- Senised ja võimalikud tegevused on seotud Pärnu ja Pärnumaaga, senini eeskätt jäätmete äraveoga seonduvalt

LISA 1. ETTEPANEKUD RIIGILE RINGMAJANDUSE SOODUSTAMISEKS

ETTEPANEKUD RIIGILE, ET OMAVALITSUSE TÖÖ RINGMAJANDUSE ARENDAMISEL OLEKS TÕHUSAM

- Saarvalla kontekstis ei näegi eriti vajadust.

LISA 2. ARENGU INDIKAATORID

1. JÄÄTMEAJANDUSE EDENDAMINE

1.1. Jäätmekava. Millisele lävendile vastab KOV-i kehtiv jäätmekava?

Eeskujulik - jäätmekavas on määratud eesmärgid ja tegevused, kuidas suurendada jäätmete ringlusse võtmist.

1.2. Jäätmehoolduseeskiri. Millisele lävendile vastab kehtiv jäätmehoolduseeskiri?

Eeskujulik - jäätmehoolduseeskirjas on sätestatud, et korraldatud jäätmeveo raames on liigiti kogumine (lisaks segaolmejäätmetele vanapaberi, bio- ja suurjäätmed) kõigile jäätmevaldajatele kohustuslik.

1.3. Jäätmevaldaja register. Kas KOV-is on jäätmete tekkest ülevaate saamiseks kasutusel jäätmevaldaja register?

Baastase - olemas register ja kinnitatud registri pidamise kord.

1.4. Koostöö taaskasutusorganisatsioonidega. Kas omavalitsusel on lepingud taaskasutusorganisatsioonidega saavutamaks pakendijäätmete kokku kogumise KOV territooriumilt?

Edasijõudnu - lepingud taaskasutusorganisatsioonidega on uuendatud/sõlmitud viimase viie aasta jooksul.

1.5. Jäätmete edasise käitlemise korraldamine. Kuivõrd KOV panustab jäätmete tekkimise vähendamisse ja vältimisse ning on läbi mõelnud, mis saab kogutud jäätmetest?

Edasijõudnu - liigiti kogutavatele jäätmetele on määratud ringlusse võtmise määrad.

1.6. Pakendijäätmete liigiti kogumine. Milline on pakendijäätmete liigiti kogumise võrgustik?

Edasijõudnu - igas punktis peab olema võimalik anda ära kõiki pakendite liike vähemalt kolmeks liigiks kogutuna.

1.7. Korraldatud jäätmevedu. Kas KOV on taganud toimiva jäätmeveo sõlmides kontsessioonilepingu jäätmekäitlejaga?

Edasijõudnu - korraldatud jäätmeveo raames kogutakse jäätmed vähemalt kolmes jäätmeliigis: segaolme-, paber- ja biojäätmed.

1.8. Jäätmejaamade lahtiolekuaegade paindlikkus. Kuivõrd jäätmejaamades toimub jäätmete vastuvõtt?

Puudulik (arvestades saarvalla olukorda pole tegelikult antud skaala relevantne).

1.9. Jäätmete liigiti vastuvõtt jäätmejaamades. Milliseid jäätmeliike jäätmejaamad liigiti vastu võtavad?

Edasijõudnu - jäätmejaam võtab vastu ehitusjäätmeid.

1.10. Jäätmekorralduse info kodulehel. Kas elanikud on informeeritud jäätmehooldusteenuste sisust ja teenusepakujatest?

Edasijõudnu - omavalitsuse veebilehel on leitav informatsioon jäätmeteket vältivate tegevuste kohta.

2. KOHALIKE RESSURSSIDE KESTLIKU KASUTAMISE SOODUSTAMINE

2.1. Taastuenergiaalade planeerimine. Kas omavalitsuse üld- või eriplaneeringus on käsitletud taastuenergiaalasid?

Baastase – omavalitsuse üld- või eriplaneeringu kavandamisel on eraldi käsitletud taastuenergiaalasid.

3. RINGMAJANDUSALANE TEAVITUSTEGEVUS

3.1. Elanikkonna jäätmemajanduse alase teadlikkuse tõstmine. Kas KOV teavitab elanikke ringmajanduse põhimõtetest ja vajalikkusest?

Baastase – pakutakse jäätmehooldusalast nõustamist ja viiakse läbi teavitamist.